

# Promemoria

## Beaktande av sjöfartsskyddsuppgifter vid beslut I2021/01099 om säkerhetsbesättning

---

### Promemorians huvudsakliga innehåll

I denna promemoria föreslås att säkerhetsbesättningen på fartyg som omfattas av EU-förordningen om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar ska ha sådan storlek och sammansättning att tillämpliga krav om sjöfartsskydd kan fullgöras. Bestämmelsen utgör ett förtydligande av gällande praxis.

Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 15 juli 2021.

## Innehållsförteckning

1	Förslag till förordning om ändring i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) .....	3
2	Säkerhetsbesättning och sjöfartsskydd.....	4
3	Konsekvenser.....	6

# 1 Förslag till förordning om ändring i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438)

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> att 4 kap. 20 § fartygssäkerhetsförordningen (2003:364) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

## **4 kap.**

### **20 §<sup>2</sup>**

En säkerhetsbesättning *skall* ha en sådan storlek och sammansättning att fartyget får tillräcklig personal för manövrering och navigering, för drift och övervakning av maskineriet, för sådant nödvändigt underhåll av fartyget och dess utrustning som har betydelse för säkerheten, för brandskydds- och livräddningstjänsten, radiotjänsten samt för intendenturtjänsten.

En säkerhetsbesättning *ska* ha en sådan storlek och sammansättning att fartyget får tillräcklig personal för manövrering och navigering, för drift och övervakning av maskineriet, för sådant nödvändigt underhåll av fartyget och dess utrustning som har betydelse för säkerheten, för brandskydds- och livräddningstjänsten, för radiotjänsten samt för intendenturtjänsten.

*På fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 725/2004 av den 31 mars 2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar ska dessutom säkerhetsbesättningen ha en sådan storlek och sammansättning att tillämpliga krav om sjöfartsskydd kan fullgöras.*

---

Denna förordning träder i kraft den 15 juli 2021.

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 725/2004 av den 31 mars 2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2007:238.

## 2 Säkerhetsbesättning och sjöfartsskydd

**Förslag:** Ett förtydligande införs av att säkerhetsbesättningen på fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 725/2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar ska ha sådan storlek och sammansättning att tillämpliga krav om sjöfartsskydd kan fullgöras.

### Skälen för förslaget

#### *Säkerhetsbesättning*

I 3 kap. 10–12 §§ fartygssäkerhetslagen (2003:364) finns bestämmelser om att säkerhetsbesättning ska fastställas för varje passagerarfartyg och för varje annat fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 som transporterar gods eller passagerare. Med säkerhetsbesättning avses det minsta antal besättningsmän i olika befattningar som kan anses vara betryggande från sjösäkerhetssynpunkt i den fart som fartyget används i eller avses att användas i. Ett fartyg för vilket säkerhetsbesättning ska fastställas får inte framföras innan ett sådant beslut har meddelats och får inte heller framföras om inte besättningen har den storlek och den sammansättning i övrigt som anges i beslutet. Fartyget får inte heller framföras i annan fart än som anges i beslutet. Säkerhetsbesättningen fastställs av Transportstyrelsen och är alltså ett enskilt beslut för varje fartyg.

Begreppet säkerhetsbesättning är internationellt vedertaget och innefattar en sammanvägning av antalet besättningsmän och deras kompetens. Några generella bestämmelser om minsta antalet besättningsmän eller deras kompetens för olika typer av fartyg finns dock inte, eftersom i princip alla fartyg är unika till sin konstruktion och utrustning och används för olika ändamål som kräver olika typer av kompetens. Varje fartygs särskilda förutsättningar måste därför beaktas inför ett beslut om fartygets säkerhetsbesättning. Däremot finns det många internationella regler och EU-regler som anger vilka krav som de enskilda sjömännen ska uppfylla vid utförandet av sin specifika befattning.

I 4 kap. 19 och 20 §§ fartygssäkerhetsförordningen anges vilka faktorer som ska beaktas när ett fartygs säkerhetsbesättning bestäms. Enligt 19 § ska det till exempel särskilt beaktas hur arbetet på fartyget är organiserat, vad som enligt lag eller avtal gäller om personalens ordinarie arbetstid och, när det gäller fartyg med passagerarfartygscertifikat, om tillräcklig personal finns för att sköta livbåtar, livflottar och annan livräddningsutrustning. Enligt 20 § ska en säkerhetsbesättning ha en sådan storlek och sammansättning att fartyget får tillräcklig personal för manövrering och navigering, för drift och övervakning av maskineriet, för sådant nödvändigt underhåll av fartyget och dess utrustning som har betydelse för säkerheten, för brandskydds- och livräddningstjänsten, för radiotjänsten samt för intendenturtjänsten.

## *Sjöfartsskydd*

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 725/2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar reglerar hur fartyg, rederier och hamnanläggningar ska skyddas mot allvarliga brottsliga handlingar. EU-förordningen innehåller bland annat en bestämmelse om att besättningen ska ha utbildning för att skydda fartyget mot sådana handlingar. EU-förordningen genomför internationella regler om sjöfartsskydd som antogs inom ramen för Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) 2002 till följd av terrorattacker i USA den 11 september 2001.

I punkt 4.28 i bilaga III till EU-förordningen anges att vid fastställande av minsta säkra bemanning för ett fartyg bör myndigheten ta hänsyn till att de bestämmelser om minimibemanning som anges i regel V/14 endast gäller navigeringssäkerheten ombord. Myndigheten bör också ta hänsyn till all ytterligare arbetsbelastning som kan uppstå som en följd av införandet av fartygets skyddsplan och se till att fartyget är tillräckligt och effektivt bemannat. Myndigheten bör kontrollera att föreskriven vilotid och andra utmattningsförebyggande åtgärder som föreskrivs i nationell lagstiftning tillämpas, vad avser alla uppgifter ombord som har tilldelats den personal som arbetar där. Innehållet i bilaga III är som utgångspunkt endast rekommenderande. Enligt artikel 3.5 i EU-förordningen ska dock vissa punkter i bilaga III följas av medlemsstaterna som om de vore obligatoriska, däribland punkt 4.28.

### *Kommissionens inspektion av det svenska regelverket om sjöfartsskydd*

Under 2020 gjorde Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa) en inspektion av hur Sverige bland annat uppfyller kraven i EU-förordningen om sjöfartsskydd. Inspektionen omfattade både det nationella regelverk som kompletterar EU-förordningen och den praktiska tillämpningen av EU:s regelverk och det nationella regelverket. Resultatet av inspektionen ledde bl.a. till att kommissionen vände sig till Sverige och begärde att de svenska bestämmelserna om säkerhetsbesättning ändras för att tydliggöra att beslut om säkerhetsbesättning även tar hänsyn till kraven i EU-förordningen om sjöfartsskydd.

### *En justering av fartygssäkerhetsförordningen bör göras*

Bestämmelserna om säkerhetsbesättning i 4 kap. fartygssäkerhetsförordningen är allmänt hållna och anger inte uttömmande vilka hänsyn som ska tas och vilka uppgifter som ska beaktas vid ett beslut om ett fartygs säkerhetsbesättning. Det finns därför inte något hinder enligt nuvarande bestämmelser att beakta även att vissa i besättningen har uppgifter som rör sjöfartsskydd. Transportstyrelsen tar också sådan hänsyn i de enskilda besluten. Av Transportstyrelsens blankett ”Ansökan om beslut om säkerhetsbesättning” framgår att uppgifter ombord som rör sjöfartsskyddet ska anges. I praktiken uppfyller alltså Sverige EU-förordningens krav på att uppgifter om sjöfartsskydd ska beaktas vid beslut om säkerhetsbesättning.

Eftersom bestämmelserna i fartygssäkerhetsförordningen trots allt räknar upp faktorer som ska beaktas vid beslut om säkerhetsbesättning, bör det av tydlighetsskäl föras in även en bestämmelse om att uppgifter

som rör sjöfartsskydd ska beaktas vid sådana beslut. I samband med detta bör vissa språkliga ändringar göras i paragrafen.

#### *Ikraftträdande*

Den nuvarande regleringen är ifrågasatt av kommissionen. Den föreslagna bestämmelsen bör därför träda i kraft så snart det är möjligt, lämpligen den 15 juli 2021.

### 3 Konsekvenser

**Bedömning:** Förslaget har inga konsekvenser för statens budget, jämställdheten, miljön eller kommunernas självstyrelse. Några konsekvenser för rederierna eller sjömännen uppstår inte heller eftersom hänsyn till uppgifter om sjöfartsskydd redan tas vid beslut om säkerhetsbesättning.

**Skälen för bedömningen:** Förslaget innebär att det i förordning regleras att bland de hänsyn som ska tas vid beslut om säkerhetsbesättning för fartyg även ska ingå att hänsyn ska tas till huruvida besättningen har uppgifter som rör sjöfartsskydd.

Nu gällande bestämmelser hindrar dock inte att sådana hänsyn tas. Transportstyrelsen tar också sådan hänsyn i de enskilda besluten om säkerhetsbesättning. Förslaget innebär alltså enbart en reglering i förordning av befintlig praxis. Några konsekvenser uppstår därför inte av förslaget.